

بازخوانی سخنان رهبر انقلاب

کلید واژه تاکیدات مقام معظم رهبری در دیدار با اساتید دانشگاهی چیست؟

رهبر معظم انقلاب به دلیل توجه خاص به قشر دانشگاهیان هر سال در ماه مبارک رمضان، ضیافت افطار و دیداری با اساتید دانشگاه دارند. امسال نیز به رسم هر سال این مراسم برگزار شد.

به گزارش ایسکانیوز، ضیافت افطار رهبر انقلاب با اساتید دانشگاهی که هر سال در ماه مبارک رمضان همراه با ضیافت افطاری است مانند سالهای گذشته با شور و اشتیاق برگزار شد. این اتفاق دستمایه ای شد تا نگاهی به دیدارهای پنج سال گذشته بیندازیم و سرفصل های بیانات رهبری در این دیدارها را مرور کنیم.

سال ۹۱، نهضت علمی کشور و نظام ملی نوآوری

حضرت آیت الله خامنه ای با تشریح تحولات جهانی و تبیین نشانه های ورود دنیا به مرحله ای از تحولات اساسی و بیان جایگاه جمهوری اسلامی ایران در این تحول به نقش و مسوولیت دانشگاه ها و حوزه های علمیه اشاره کردند و فرمودند: دانشگاه ها می توانند عمل به مسوولیت های خود به گونه ای نقش آفرینی کنند که کشور، ملت و تاریخ ایران در این تحول برنده باشند و این مساله نشان دهنده نقش بسیار حساس نخبگان و دانشگاهیان است.

همچنین رهبر انقلاب ضرورت تامل مسئولان در خصوص ایجاد نظام نوآوری که در واقع همان نقشه علمی کشور است و امور و تاکید قرار دارند و خاطر نشان کردند: خلا نبود نظام ملی نوآوری که در واقع شبکه ای در ارتباط های زنجیره ای کلان و خرد دستگاه های علمی کشور است به شدت احساس می شود که باید برای آن چاره اندیشی کرد. مهمترین وظیفه نظام ملی نوآوری رصد و هدایت جریان علمی و نوآوری در کشور است.

سال ۹۲؛ تولید علم، حرکت علمی کشور و گسترش و نفوذ زبان فارسی

حضرت آیت الله خامنه ای با تأکید بر این که وجود نگاه های مختلف در میان اساتید دانشگاه، آموزنده و قابل توجه است، به موضوع حرکت علمی رو به پیشرفت کشور اشاره کردند و گفتند: از حدود ۱۲ سال پیش، حرکتی در خصوص تولید علم و نگاه مجاهدت آمیز به کار و تلاش علمی در کشور آغاز شده که این حرکت نه تنها متوقف نشده، بلکه سرعت آن افزایش پیدا کرده است.

رهبر انقلاب این حرکت و مجاهدت علمی را بسیار مهم و برای کشور و نظام جمهوری اسلامی، ضروری خواندند و افزودند: حتی مراکز معتبر اطلاع رسانی علمی دنیا با وجود برخی دیدگاه های منفی به نظام اسلامی، به این پیشرفت علمی اذعان کرده اند. بر اساس این آمارها، رشد علمی کشور در ۱۲ سال گذشته نسبت به قبل از آن ۱۶ برابر شده و رشد پیشرفت علم در ایران ۱۳ برابر متوسط دنیا است.

حضرت آیت الله خامنه ای خاطر نشان کردند: اگر در کنار این حرکت پرشتاب علمی، گسترش دانشگاهی کشور همچون افزایش چشمگیر تعداد دانشجویان و اساتید دانشگاهها مورد توجه قرار گیرد، بیشتر متوجه جایگاه ارزنده ی دستاوردهای علمی و دانشگاهی پس از انقلاب خواهیم شد.

ایشان، با اشاره به ارزش ذاتی علم از دیدگاه اسلام افزودند: تأکید مکرر بر تلاش همه‌جانبه برای پیشرفت علمی، فقط به علت احترام فراوان اسلام به علم و عالم نیست، بلکه به این دلیل است که علم، اقتدارآفرین است. گفتمان علمی، گفتمان پیشرفت علم و گفتمان پیشرفت عمومی کشور، در دانشگاه‌ها گسترش یابد تا انگیزه‌ی دانشگاهیان برای سهم‌شدن در پیشرفت عمومی ایران تقویت گردد.

رهبر انقلاب ارتقای کیفی دانشگاه‌ها را موضوعی بسیار مهم، مستقل و ضروری خواندند و افزودند: گسترش کمی دانشگاه‌ها با ارزش و مؤثر است، اما ارتقای کیفی دانشگاه‌ها باید پیش‌ازپیش مورد توجه کامل قرار گیرد و گسترش کمی با توجه به عمق‌یابی و گسترش کیفی پیگیری شود.

آخرین نکته‌ی سخنان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در جمع استادان و پژوهشگران دانشگاه‌ها، بر ضرورت افزایش حساسیت نسبت به زبان فارسی متمرکز بود. لازم است از پیشرفت علمی کشور، برای گسترش و نفوذ زبان فارسی در جهان استفاده شود. رهبر انقلاب استفاده از زبان فارسی در تحقیقات و پژوهش‌ها، واژه‌سازی و ایجاد اصطلاحات فارسی برای مفاهیم علمی را از جمله روش‌های مؤثر خواندند و افزودند: به‌گونه‌ای عمل کنید که در آینده هرکسی خواست از پیشرفت‌های علمی ایران استفاده کند، به آموختن زبان فارسی نیازمند باشد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با انتقاد از گسترش کاربرد واژه‌های فرنگی در سطوح مختلف جامعه افزودند: بسیاری از سنت‌های غلط قبل از انقلاب، از بین رفته است، اما متأسفانه سنت رنج‌آور استفاده از واژه‌های بیگانه همچنان وجود دارد.

سال ۹۳، تحول بنیادین در علوم انسانی، حرکت علمی ایران و نقشه جامع علمی کشور

متوقف نشدن حرکت علمی کشور و ادامه آن با حرکتی پرشتاب‌تر و مضاعف، اولین نکته‌ای بود که رهبر انقلاب اسلامی در دیدار سال ۹۳ مطرح کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: حرکت علمی کشور موضوعی اساسی برای آینده کشور و جامعه و حتی برای دنیای اسلام است. پس از سال‌ها تأکید بر اهمیت کار علمی، اکنون حرکت علمی کشور به موفقیت‌های بزرگی دست یافته و در بُعد جهانی نیز شناخته شده است و در واقع می‌توان گفت از نهضت علمی جمهوری اسلامی ایران، در دنیا، رونمایی شده است.

ایشان تأکید کردند: هرگونه توقف در این مسیر و یا کُند شدن شتاب موتور علمی کشور، با عقب‌گرد همراه خواهد بود. اگر این نهضت و حرکت علمی متوقف شود، بازگرداندن آن، بسیار مشکل خواهد بود بنابراین همه باید با تمام توان، به پیشرفت علمی کشور کمک کنند.

رهبر انقلاب اسلامی مسئولان وزارت علوم و دانشگاه‌ها و اساتید را به مراقبت جدی برای ادامه پرشتاب حرکت علمی کشور توصیه مؤکد کردند و افزودند: متأسفانه ما در دوران‌هایی، نمونه‌های نامطلوبی را در دانشگاه‌ها داشتیم که جوانان نخبه را به ترک کشور تشویق می‌کردند و یا در سال‌هایی، افرادی در داخل وزارت علوم، در مقابل حرکت علمی مانع‌تراشی می‌کردند، این موارد به هیچ وجه نباید تکرار شوند.

ایشان، تدوین نقشه جامع علمی کشور را، مسئله‌ای راهبردی و مبنای سندهای علمی تنظیم شده برای بخش‌های مختلف کشور برشمردند و افزودند: لازم است سهم دانشگاه‌های مختلف در این نقشه جامع علمی، تعیین شود تا مراکز علمی براساس مزیت‌ها و ظرفیت‌های خود،

مسئولیتشان را در این سند مهم ایفا کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تحول بنیادین در علوم انسانی را نیازی حقیقی خواندند اما افزودند: معنای تحول در علوم انسانی، بی‌نیازی از کارهای علمی و تحقیقاتی غربی‌ها نیست. مبنای علوم انسانی در غرب، مادی و غیرالهی است در حالیکه علوم انسانی هنگامی به حال فرد و جامعه مفید خواهد بود که براساس جهان‌بینی الهی و اسلامی استوار باشد که باید در این زمینه با سرعت مناسب و بدون کندی یا شتاب‌زدگی تلاش کرد.

سال ۹۴، شتاب پیشرفت علمی، سند آمایش آموزش عالی و تحول در علوم انسانی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سال ۹۴ در دیدار با اساتید دستیابی ایران به رتبه‌ی ۱۶ علمی جهان را نتیجه‌ی تلاش‌های بی‌وقفه‌ی ۱۰ سال اخیر در دانشگاه‌ها و مراکز علمی دانستند و افزودند: شتاب علمی شوق‌برانگیزی که این افتخار را نصیب ایران کرد، امروز کم شده است و مسئولان باید همت مضاعف کنند که حرکت پیشرفت علمی از دور نیفتد و متناسب با نیاز کشور شتاب گیرد.

رهبر انقلاب در نوعی آسیب‌شناسی از عوامل کاهنده‌ی شتاب پیشرفت علمی کشور، به انتقاد شدید از حاشیه‌سازی و سیاست‌بازی در محیط‌های علمی پرداختند و خاطرنشان کردند: محیط دانشگاه باید محیط فهم سیاسی، آگاهی و دانش سیاسی باشد اما سیاسی‌کاری و حاشیه‌پردازی به کار اصلی دانشگاه‌ها یعنی تلاش و پیشرفت علمی ضربه‌ی جدی می‌زند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بخش دیگری از سخنانشان را به ضرورت تلاش جدی مسئولان برای تحول در علوم انسانی اختصاص دادند و فرمودند: این تحول ضروری، هم نیاز به جوشش درونی در دانشگاه‌ها و مراکز هم‌چون شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای تحول علوم انسانی دارد و هم نیاز به حمایت بیرونی دستگاه‌های مسئول. جوشش درونی به فضل الهی وجود دارد و لازم است دستگاه‌های مسئول، تلاش‌های نظری انجام شده در زمینه‌ی تحول در علوم انسانی را عملیاتی کنند و مصوبات شورای تحول در علوم انسانی را محقق نمایند.

ضرورت عملیاتی شدن نقشه‌ی جامع علمی کشور نکته‌ی دیگری بود که رهبر انقلاب خطاب به مسئولان آموزش عالی و اساتید دانشگاه‌ها بیان کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تأیید نقشه‌ی جامع علمی از سوی صاحب‌نظران، قدم اول در عملیاتی شدن این سند مهم را گفتمان‌سازی خواندند و فرمودند: همان‌گونه که بحث پیشرفت علمی کشور به‌صورت یک گفتمان رایج درآمد و تبدیل به یک جریان عملی شد، درخصوص نقشه‌ی جامع علمی نیز لازم است اساتید و مدیران و دانشجویان دانشگاه‌های کشور از جزئیات این نقشه آگاه شوند و نقشه‌ی جامع علمی به‌صورت یک گفتمان پذیرفته‌شده، درآید.

رهبر انقلاب در همین زمینه، سند آمایش آموزش عالی را مورد توجه قرار دادند و با اشاره به لزوم تکمیل و عملیاتی شدن این سند خاطرنشان کردند: آمایش علمی سرزمینی کشور یعنی شناخت و تصمیم‌گیری درباره‌ی ظرفیت‌های دانشگاه‌ها و رشته‌های تحصیلی، و سپس تعیین اولویت‌هایی که امکان سرمایه‌گذاری ویژه برای پیشرفت‌های اساسی درخصوص آنها وجود دارد.

سال ۹۵، سرعت رشد علمی و احساس هویت ایرانی اسلامی

حضرت آیت الله خامنه ای در سال گذشته بر لزوم افزایش سرعت رشد علمی تأکید کردند و به اساتید گفتند: چندی پیش در خصوص کاهش سرعت رشد علمی تذکر دادم زیرا سرعت کم شده است و برای جبران فاصله‌ی عقب‌ماندگی علمی چاره‌ای جز افزایش سرعت رشد علمی وجود ندارد.

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به اظهارات برخی صاحب‌نظران درباره‌ی کاهش سرعت رشد علمی در غرب، خاطرنشان کردند: اگر در غرب سرعت رشد علمی کاهش پیدا کرده به این دلیل است که آنها از بیشتر ظرفیت‌های خود استفاده کرده‌اند اما ما باید عقب‌ماندگی شصت یا هفتاد ساله‌ی خود را که به‌وسیله‌ی حکومت‌های خائن و غافل به‌وجود آمده، جبران کنیم تا بتوانیم در این مسابقه‌ی جهانی خود را به سطوح بالا و قله‌ها برسانیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به نقش اساتید در ایجاد و تقویت هویت ایرانی و اسلامی در دانشجویان اشاره کردند و گفتند: استادان با بیان پیشرفت‌های کشور در عرصه‌های هوا فضا، نانو، هسته‌ای، زیست‌فناوری و پزشکی، می‌توانند احساس هویت را در دانشجویان به‌وجود آورند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ضمن اشاره به اینکه دانشگاه و دانشجو باید همواره انقلابی باشند، تأکید کردند: نباید در دانشگاه‌ها فضای اجبار و زور و امنیتی به‌وجود آید بلکه باید فضای انقلابی و تدین را با کار طبیعیانه و خردمندانه به‌وجود آورد.